

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ออยุธยาแผ่นดินแห่งพระมหากษัตริย์คุณ

เรื่อง ย้อนรอยอดีตผ่านวิธีการทางประวัติศาสตร์

ครูผู้สอน ครูณัฐนิชา นิพิฐพนธ์

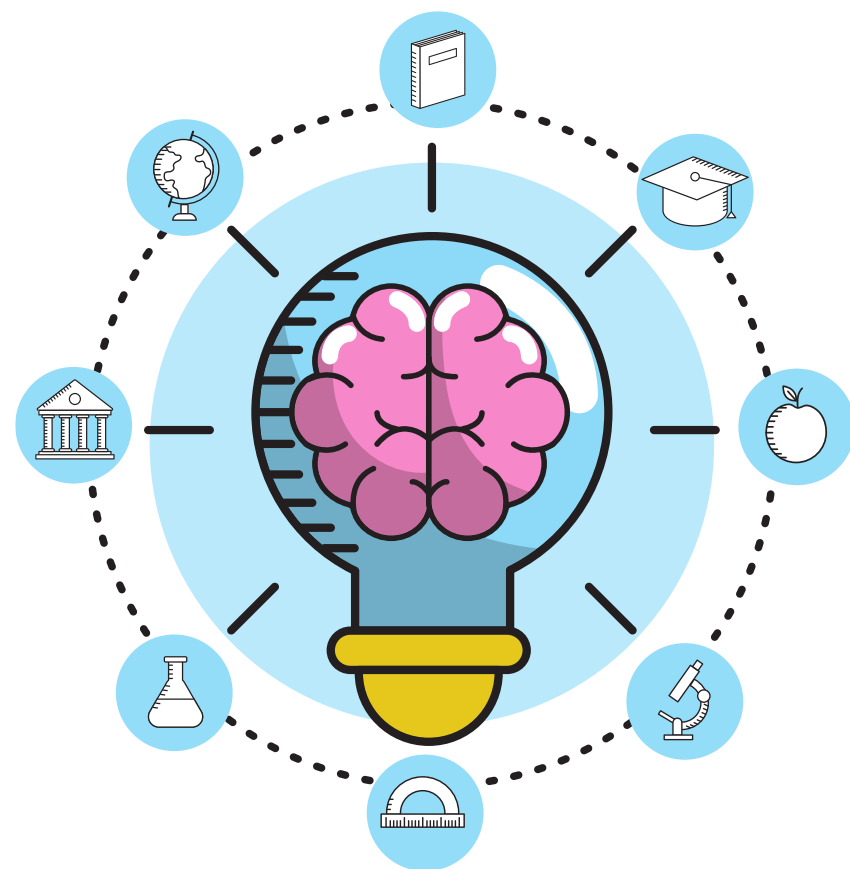
ย้อนรอยอดีตผ่านวิธีการ ทางประวัติศาสตร์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

บอกขั้นตอนทางประวัติศาสตร์
ในการศึกษาเรื่องราว
อาณาจักรอยุธยา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ตั้งคำถามสำหรับศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ได้
- เลือกแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

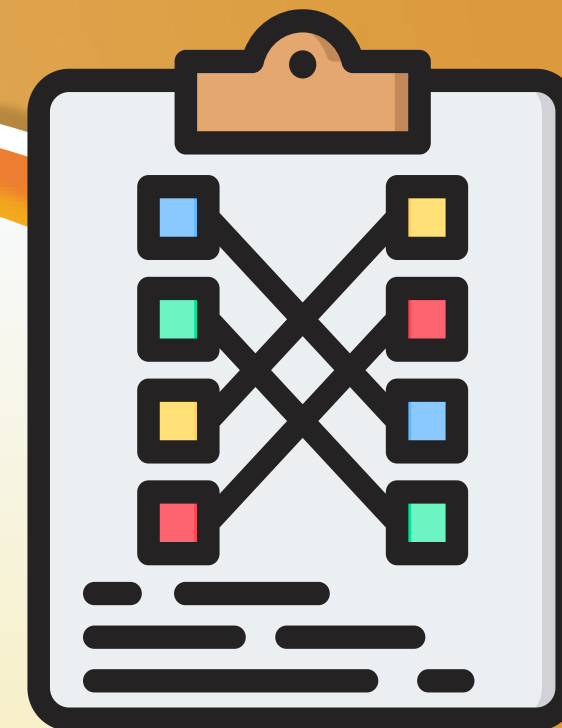
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

เห็นคุณค่าของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
เพื่อศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์
อย่างเป็นระบบ

กิจกรรม

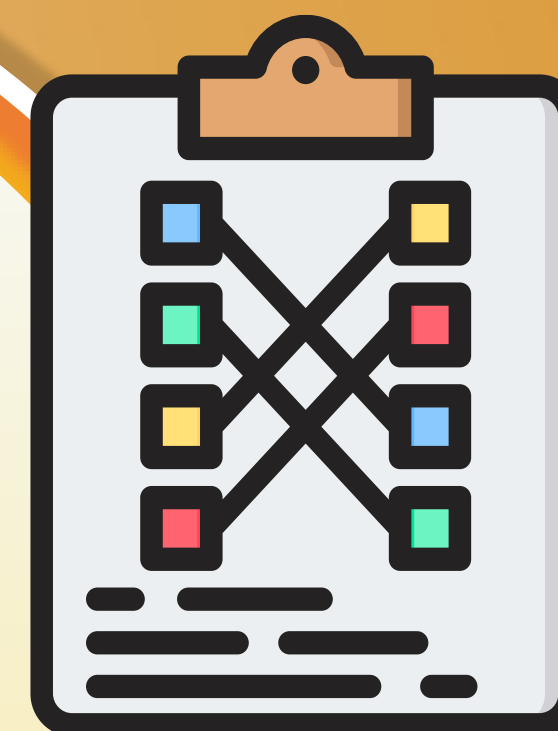
“ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์”

กิจกรรม

“ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์”

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม
๒. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มละ ๒ ชุด
 - ชุดที่ ๑ ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์
 - ชุดที่ ๒ บัตรคำประโยคเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
๓. ให้นักเรียนจับคู่ข้อความที่ถูกต้องของบัตรคำทั้ง ๒ ชุด

กิจกรรม

“ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์”

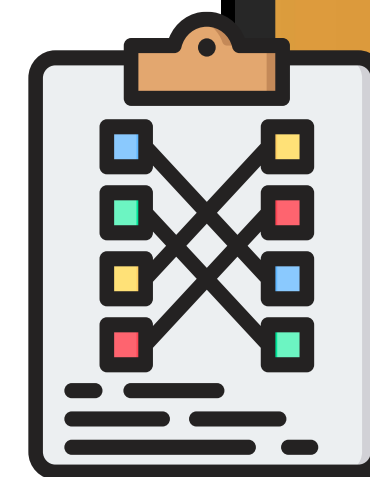
๑. การกำหนดหัวข้อ

๒. การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน

๓. การประเมินข้อมูลหลักฐาน

๔. การวิเคราะห์หลักฐาน

๕. การนำเสนอข้อมูล

“บัตรคำ”

มะลิสงสัยว่า “เหตุใดกรุงศรีอยุธยา
จึงถูกพม่าตีแตกในปี ๒๓๑๐”

แก้มจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ
อินโฟกราฟิกเพื่ออธิบายเหตุการณ์
การเสียกรุงและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

แก้วศึกษาข้อมูลจากพงศาวดาร
กรุงศรีอยุธยา เอกสารบันทึกของ
ชาวต่างชาติ และแหล่งโบราณคดี
ที่เกี่ยวข้อง

พุดตานเปรียบเทียบข้อมูล
จากหลาย ๆ แหล่ง
เพื่อหาความเชื่อมโยงของข้อมูล
เช่น ความขัดแย้งในราชสำนัก

ใบบัวสรุปว่าการแตกแยกภายในของ
ชนชั้นปกครองและการป้องกันเมือง
อ่อนแอ จึงเป็นปัจจัยสู่การเสียกรุง

“บัตรคำ”

มะลิสงสัยว่า “เหตุใดกรุงศรีอยุธยา
จึงถูกพม่าตีแตกในปี ๒๓๑๐”

แก้มจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ
อินโฟกราฟิกเพื่ออธิบายเหตุการณ์
การเสียกรุงและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

แก้วศึกษาข้อมูลจากพงศาวดาร
กรุงศรีอยุธยา เอกสารบันทึกของ
ชาวต่างชาติ และแหล่งโบราณคดี
ที่เกี่ยวข้อง

พุดตานเปรียบเทียบข้อมูล
จากหลาย ๆ แหล่ง
เพื่อหาความเชื่อมโยงของข้อมูล
เช่น ความขัดแย้งในราชสำนัก

ใบบัวสรุปว่าการแตกแยกภายในของ
ชนชั้นปกครองและการป้องกันเมือง
อ่อนแอ จึงเป็นปัจจัยสู่การเสียกรุง

๑. ภาพนี้เป็นภาพอะไรและบุคคลในภาพคือใคร

อนุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย

๒. ถ้านักเรียนต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ

สมเด็จพระสุริโยทัยเพิ่มเติมควรใช้วิธีการอย่างไร

ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการศึกษาเรื่องราวของสมเด็จพระสุริโยทัย

กิจกรรม

เปิดมุมมองการตั้งคำถาม

ประวัติศาสตร์

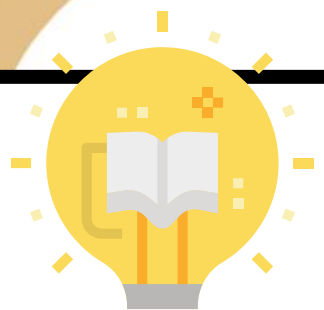

กิจกรรม

เปิดมุมมองการตั้งคำถามประวัติศาสตร์

๑. ครูติดบัตรคำถามทางประวัติศาสตร์แบบคละกันไว้หน้าห้องเรียน โดยเป็นบัตรคำถามที่ควรเลือกใช้ และคำถามที่ไม่ควรเลือกใช้
๒. ให้นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อเลือกบัตรคำถามที่ควรเลือกใช้ ๑ ใบ และคำถามที่ไม่ควรเลือกใช้ ๑ ใบ
๓. นักเรียนหารือร่วมกันถึงเหตุผลของการเลือกบัตรคำถามของกลุ่มตนเอง

กิจกรรม เปิดมุมมองการตั้งคำถามประวัติศาสตร์

วัดสภสวรรค์มีความเกี่ยวข้องกับ
สมเด็จพระสุริโยทัยอย่างไร

ถ้าสมเด็จพระสุริโยทัยไม่ออกไปรบ
จะเกิดอะไรขึ้น

สมเด็จพระสุริโยทัยเคยนำทัพ
ด้วยพระองค์เองหรือไม่

สมเด็จพระสุริโยทัยเกี่ยวข้องกับ
ราชวงศ์อยุธยาอย่างไร

สมเด็จพระสุริโยทัยขี่ช้างสีอะไร
และมีขนาดเท่าไร

สมเด็จพระสุริโยทัยจะเป็นอย่างไร
หากไม่มีสงคราม

เพราะเหตุใดสมเด็จพระสุริโยทัย
จึงถือเป็น “วีรกษัตริย์” ของไทย

สมเด็จพระสุริโยทัยมีบทบาท
อย่างไรในการปกป้องชาติ

ทำไมสมเด็จพระสุริโยทัยถึงไม่ใช้
ม้าแทนช้างในการออกรบ

ทำไมสมเด็จพระสุริโยทัย
จึงต้องออกรบและเกิดอะไรขึ้น
ในสงครามครั้งนั้น

สมเด็จพระสุริโยทัยเป็นใคร และ
มีบทบาทสำคัญอย่างไร
ในประวัติศาสตร์ไทย

ถ้าสมเด็จพระสุริโยทัย
ไม่สิ้นพระชนม์ในสงคราม
พระองค์จะทำอะไรต่อ

กิจกรรม เปิดมุมมองการตั้งคำถามประวัติศาสตร์

วัดสภสวรรค์มีความเกี่ยวข้องกับ
สมเด็จพระสุริโยทัยอย่างไร

ถ้าสมเด็จพระสุริโยทัยไม่ออกไปรบ
จะเกิดอะไรขึ้น

สมเด็จพระสุริโยทัยเคยนำทัพ
ด้วยพระองค์เองหรือไม่

สมเด็จพระสุริโยทัยเกี่ยวข้องกับ
ราชวงศ์อยุธยาอย่างไร

สมเด็จพระสุริโยทัยขี่ช้างสีอะไร
และมีขนาดเท่าไร

สมเด็จพระสุริโยทัยจะเป็นอย่างไร
หากไม่มีสงคราม

เพราะเหตุใดสมเด็จพระสุริโยทัย
จึงถือเป็น “วีรกษัตริ” ของไทย

สมเด็จพระสุริโยทัยมีบทบาท
อย่างไรในการปกป้องชาติ

ทำไมสมเด็จพระสุริโยทัยถึงไม่ใช้
ม้าแทนช้างในการออกรบ

ทำไมสมเด็จพระสุริโยทัย
จึงต้องออกรบและเกิดอะไรขึ้น
ในสงครามครั้งนั้น

สมเด็จพระสุริโยทัยเป็นใคร และ
มีบทบาทสำคัญอย่างไร
ในประวัติศาสตร์ไทย

ถ้าสมเด็จพระสุริโยทัย
ไม่สิ้นพระชนม์ในสงคราม
พระองค์จะทำอะไรต่อ

กิจกรรม

“หลักฐานนี้ น่าเชื่อถือแค่ไหน”

กิจกรรม

“หลักฐานนี้ น่าเชื่อถือแค่ไหน”

๑. ครูแจกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้กับนักเรียนทุกกลุ่ม
๒. ให้นักเรียนประเมินว่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้รับ
มีความน่าเชื่อถือหรือไม่
๓. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงความน่าเชื่อถือของหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์

“หลักฐานทางประวัติศาสตร์”

พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์

หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ของ สสวท.

เว็บไซต์หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

บทความวิชาการจากวารสารของจุฬา/ธรรมศาสตร์

เอกสารของมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยฉบับเยาวชน

Wikipedia (ที่ไม่สามารถตรวจสอบแหล่งอ้างอิง)

YouTube ของผู้ใช้งานทั่วไป (ไม่มีผู้เชี่ยวชาญ)

โพสต์ใน Facebook หรือ TikTok โดยบุคคลทั่วไป

บล็อกส่วนตัวในเว็บไซต์ฟรี เช่น Pantip

บทความจากเว็บไซต์ที่ไม่มีชื่อผู้เขียน/ปีที่เขียน/แหล่ง

“หลักฐานทางประวัติศาสตร์”

พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์

หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ของ สสวท.

เว็บไซต์หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

บทความวิชาการจากวารสารของจุฬา/ธรรมศาสตร์

เอกสารของมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยฉบับเยาวชน

“หลักฐานทางประวัติศาสตร์”

Wikipedia (ที่ไม่สามารถตรวจสอบแหล่งอ้างอิง)

YouTube ของผู้ใช้งานทั่วไป (ไม่มีผู้เชี่ยวชาญ)

โพสต์ใน Facebook หรือ TikTok โดยบุคคลทั่วไป

บล็อกส่วนตัวในเว็บไซต์ฟรี เช่น Pantip

บทความจากเว็บไซต์ที่ไม่มีชื่อผู้เขียน/ปีที่เขียน/แหล่งอ้างอิง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เจาะลึกประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ออยุธยาแผ่นดินแห่งพระมหากษัตริย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ย้อนรอยอดีตผ่านวิธีการทางประวัติศาสตร์
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ให้นักเรียนเขียนตัวเลขเรียงลำดับขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- (.....) ประเมินคุณค่าของหลักฐาน
- (.....) ตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เพื่อเริ่มต้นการศึกษา
- (.....) วิเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบ
- (.....) รวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- (.....) นำเสนอผลงาน

๒. ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่ละคำถามเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยนำตัวเลือก

ก ข ค และ ง ใส่หน้าหมายเลขของคำถามทางประวัติศาสตร์

ตัวเลือก

- ก. ไม่เหมาะสม - เป็นคำถามที่ใช้ทัศนคติส่วนตัว ตัดสินอดีตด้วยมาตรฐานปัจจุบัน ไม่มีหลักเกณฑ์วิชาการ
- ข. เหมาะสม - เป็นคำถามที่ศึกษาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีหลักฐานชัดเจน
- ค. เหมาะสม - เป็นคำถามที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์รองรับ
- ง. ไม่เหมาะสม - เป็นคำถามสมมุติ ไม่มีหลักฐานรองรับทางประวัติศาสตร์ ไม่สามารถพิสูจน์ได้จริง

คำถามทางประวัติศาสตร์

- ๑. เหตุใดกรุงศรีอยุธยาจึงถูกพม่าตีแตกในปี พ.ศ. ๒๓๑๐
- ๒. ทำไมคนสมัยก่อนถึงแต่งตัวไม่สวยเหมือนปัจจุบัน
- ๓. พระนเรศวรมหาราชมีบทบาทอย่างไรในช่วงสงครามยุทธหัตถี
- ๔. หากอยุธยาไม่เสียกรุง เราจะมีห้างสรรพสินค้าเหมือนวันนี้หรือไม่

๓. ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่ละแหล่งข้อมูลน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยนำตัวเลือก ก ข ค และ ง ใส่หน้าหมายเลขของแหล่งข้อมูล

ตัวเลือก

- ก. ไม่น่าเชื่อถือ - เป็นความเห็นส่วนบุคคล ไม่มีการตรวจสอบหรือหลักฐานรองรับ
- ข. น่าเชื่อถือ - เป็นหน่วยงานทางราชการ ให้ข้อมูลพร้อมหลักฐานและอ้างอิงได้ชัดเจน
- ค. น่าเชื่อถือ - ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานราชการเป็นแหล่งความรู้ที่ได้รับการรับรอง
- ง. ไม่น่าเชื่อถือ - ขาดที่มา ไม่มีการอ้างอิง และไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาได้

แหล่งข้อมูล

- ๑. หนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
- ๒. บล็อกของนักท่องเที่ยวที่มาอยุธยา
- ๓. เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ๔. โพสต์ TikTok ที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เจาะลึกประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง เจาะลึกประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อยุรยาแผ่นดินแห่งพระมหากษัตริย์คุณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ย้อนรอยอดีตผ่านวิธีการทางประวัติศาสตร์
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ให้นักเรียนเขียนตัวเลขเรียงลำดับขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- (...๓...) ประเมินคุณค่าของหลักฐาน
- (...๑...) ตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เพื่อเริ่มต้นการศึกษา
- (...๔...) วิเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบ
- (...๒...) รวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- (...๕...) นำเสนอผลงาน

๒. ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่ละคำถามเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยนำตัวเลือก

ก ข ค และ ง ใส่หน้าหมายเลขของคำถามทางประวัติศาสตร์

ตัวเลือก

- ก. ไม่เหมาะสม - เป็นคำถามที่ใช้ทัศนคติส่วนตัว ตัดสินอดีตด้วยมาตรฐานปัจจุบัน ไม่มีหลักเกณฑ์วิชาการ
- ข. เหมาะสม - เป็นคำถามที่ศึกษาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีหลักฐานชัดเจน
- ค. เหมาะสม - เป็นคำถามที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์รองรับ
- ง. ไม่เหมาะสม - เป็นคำถามสมมุติ ไม่มีหลักฐานรองรับทางประวัติศาสตร์ ไม่สามารถพิสูจน์ได้จริง

คำถามทางประวัติศาสตร์

- ...ค... ๑. เหตุใดกรุงศรีอยุธยาจึงถูกพม่าตีแตกในปี พ.ศ. ๒๓๑๐
- ...ก... ๒. ทำไมคนสมัยก่อนถึงแต่งตัวไม่สวยเหมือนปัจจุบัน
- ...ข... ๓. พระนเรศวรมหาราชมีบทบาทอย่างไรในช่วงสงครามยุทธหัตถี
- ...ง... ๔. หากอยุธยาไม่เสียกรุง เราจะมีห้างสรรพสินค้าเหมือนวันนี้หรือไม่

๓. ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่ละแหล่งข้อมูลน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยนำตัวเลือก ก ข ค และ ง ใส่หน้าหมายเลขของแหล่งข้อมูล

ตัวเลือก

- ก. ไม่น่าเชื่อถือ - เป็นความเห็นส่วนบุคคล ไม่มีการตรวจสอบหรือหลักฐานรองรับ
- ข. น่าเชื่อถือ - เป็นหน่วยงานทางราชการ ให้ข้อมูลพร้อมหลักฐานและอ้างอิงได้ชัดเจน
- ค. น่าเชื่อถือ - ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานราชการเป็นแหล่งความรู้ที่ได้รับการรับรอง
- ง. ไม่น่าเชื่อถือ - ขาดที่มา ไม่มีการอ้างอิง และไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาได้

แหล่งข้อมูล

- ...ค... ๑. หนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
- ...ก... ๒. บล็อกของนักท่องเที่ยวที่มาอยุธยา
- ...ข... ๓. เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ...ง... ๔. โพสต์ TikTok ที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง เจาะลึกประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

สรุปบทเรียน

๑. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ว่ามีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง

วิธีการทางประวัติศาสตร์ ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดหัวข้อ,
การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน, การประเมินและวิพากษ์แหล่งข้อมูลหลักฐาน,
การวิเคราะห์และตีความข้อมูลหลักฐาน, การนำเสนอข้อมูล

สรุปบทเรียน

๒. วิธีการทางประวัติศาสตร์ว่าส่งผลดีอย่างไรต่อการศึกษาประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์

เพราะช่วยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐานอย่างเป็นระบบ ทำให้ข้อมูลถูกต้อง

ไม่บิดเบือน อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจเหตุและผลของเหตุการณ์ในอดีตอย่างลึกซึ้ง และ

นำบทเรียนจากอดีตมาใช้ประโยชน์ต่อปัจจุบันและอนาคตได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

สืบต่อจากอยุธยา

พระมหากษัตริย์ไทยกับการดูแลแผ่นดิน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. บัตร A B และ C สำหรับเกม “รู้จักอยุธยา ๖ สถานที่”
๒. ภาพสถานที่ ๖ สถานที่ (ทุ่งมะขามหย่อง / ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร / อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา / วัดพระราม / พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา / วัดไชยวัฒนาราม)
เกม “รู้จักอยุธยา ๖ สถานที่”
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ย้อนรอยอยุธยา ถามหาความจริงจากประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

